

Het geeft een onbehagelijk gevoel, dat al de voorarbeid mogelijk was, zonder dat er van regeeringswege een stokje voor gestoken is.

In de tweede plaats vraagt het groote aantal der volgelingen de aandacht. Alleen in het Bantamsche zijn over de duizend arrestaties gedaan. Dit is toch waarlijk geen kleinigheid. Hoe was het mogelijk, dat de communistische leiders een zoo groot getal volgelingen achter zich brachten?

Op sommige plaatsen is de opstand een ware volksbeweging geweest. Volgens de Indische bladen hebben belangrijke verenigingen, die zelf niet aan de actie deelnamen toch geheime vergaderingen belegd, om Allah's zegen te vragen.

Vrouwen hebben potten met rijst gekookt voor de oproerlingen, dessa-hoofden en onderwijzers hebben hulp verleend en vele inlanders, die het vertrouwen van ons bestuur genoten hebben, dit beschaamd.

Bewapening, oefening, correspondenties en geboden konden plaats hebben met medewerking van heele volks groepen, zonder dat ook maar enkelen zich hebben verzet en het bestuur in kennis stelden.

Welk een voorbereidende propagandistische actie moet vooral gegaan zijn vóór de bevolking op zulk een algemeene wijze het verzet kon stemmen.

De vruchten van de bestaande vrijheid zijn niet van dien aard, dat er reden is om ten dezen den bestaanden toestand te bestendigen.

Deze vruchten toonen aan, dat de inlandsehe maatschappij niet zonder preventieve maatregelen het vrije woord en de vrije pers kan gebruiken. Dit klemt vooral in verband met de op te leggen straffen. In vele gevallen moeten zeer zware straffen opgelegd worden.

Ondanks het verzoek van de sociaal-democratische Kamerfractie aan den Gouverneur-Generaal zal toch aan onderscheidene personen de doodstraf opgelegd en voltrokken moeten worden.

Dit is niet te ontgaan. Niet alleen omdat het recht zijn loop moet hebben, maar ook om een voorbeeld te stellen voor de anderen.

Toch zijn zij, die in woord en geschrift revolutionaire propaganda dreven, schuldiger dan de lieden, die moordend en brandend rondtrokken.

Het is en blijft echter een treurig feit, dat een propaganda, waarvan de vruchten in Indië de doodstraf noodig maken, hier openlijk in de pers, de volksvergaderingen en zelfs in de Kamer strafeloos gedreven mag worden.

Dit is niet in orde en zal ook in Indië verwarrend werken. Ook het bovengenoemde verzoek van de S. D. A. P. schijnt uit te gaan van de gedachte, dat men beter de goedwillige burgers het slachtoffer kan doen worden dan dat de werkelijk schuldigen streng gestraft worden.

Het is te wenschen, dat deze gebeurtenissen de oogen van velen zullen openen. Indien zij, die de bestaande maatschappelijke en staatkundige orde niet door geweld willen laten verstoren, als gevolg dezer onlusten de handen inéén slaan om ook de voorbereiding en propaganda onmogelijk te maken, dan heeft het vergoten bloed niet tevergeefs gevloeid.

E. VISSER.

LITERATUUR EN KUNST.

Over het leven en de arbeid van L. Penning.

I. Pennings Jeugd.

Allerwegen heeft men in de couranten gelezen, hoe voor enkele weken is overleden de veelgeliefde Schrijver en verteller Louwrens Penning, de man, die in elk christelijk gezin een bekende was en sinds vele jaren hart en oor had van ouden en jongen. En wie het nog niet wist, heeft in de breede verslagen van de begrafenis, zooals de kranten die brachten, kunnen lezen, hoe Penning geweest is een man van een geheel bijzondere beteekenis, een krachtig prediker van het Evangelie der genade, die velen ten rijken zegen is geweest.

Het was aanstonds mijn voornemen, in ons blad in een „In Memoriam“ uiting te geven aan de waardering en dankbaarheid, die we dezen voortreffelijken leidsman verschuldigd zijn. Maar, omdat ik gevoelde, dat onze lezers, die meestendeels ook de getrouwe lezers van Pennings werk zullen zijn, gaarne eens iets uitvoeriger omtrent zijn leven en arbeid inlicht zouden willen worden, heb ik met schrijven gewacht, tot ik de daartoe noodige gegevens te mijner beschikking had. Dank zij de bereidwilligheid der familie, die mij aanstonds ter hulp kwam, heb ik thans zooveel materiaal kunnen verzamelen, dat in dit nummer reeds het eerste artikel geplaatst worden kan van de serie, die ik over Pennings leven en werk zou willen schrijven.

Eerst wil ik dan trachten een schets te geven van Pennings leven aan de hand van allerlei door de familie mij verstrekte mededeelingen; vervolgens behandel ik de ontwikkeling van Pennings auteurschap; zijn werk; het karakter van dat werk in aansluiting bij de persoonlijkheid van den schrijver, en eindelijk de beteekenis van Pennings boeken in onderscheiden zin.

Louwrens Penning werd den 2en Dec. 1854 geboren. Zijn vader was predikant van de,

maar Pennings eigen zeggen „christelijk afgescheiden Gereformeerde gemeente“ op een klein Noord-Brabantsch dorp, een van dat eerbiedwaardig geslacht van „voortrekkers“, die om Christus' wil smaadheid en achteruitzetting hebben geleden en onder kommersvulle, om niet te zeggen armoedige omstandigheden, hebben geleefd en gewerkt en nochtans hun zwaren dienst met tot jalouzie verwekkende blijmoedigheid en trouw hebben verricht. Ook in het gezin van Ds Penning, waar vier kinderen waren en de inkomsten hoogstens f600,—

5 jaars bedroegen, was de zorg voor het levensonderhoud groot en de taak der moeder moeilijk. Bovendien was de vijandschap in het dorpje fel. Zelfs stond men den dominee naar het leven. De pastorie en het kleine kerkje waren een hinder in het oog der dorpelingen, die zich niet ontzagen het gezin allerlei zwartigheden in den weg te leggen.

Maar Penning, die dit alles op de hem eigen treffende manier vertelt, kan ook gewagen van bijzondere zegeningen en bewaringen, die hem, nog heel jong, reeds als leidingen Gods zijn geweest. Zoo had een der ergste vijanden, een invloedrijk man, zich er over uitgelaten, dat pastorie en kerk moesten worden opgebrand en dat zeggen dreigde tot doen te worden. Maar het gerucht kwam ook den burgemeester ter oore, die, ofschoon in 't geheel geen vriend van de finjen, te zeer magistraatspersoon was, dan dat hij zulks toelaten zou. Hij ontbood den man bij zich en zei hem, dat de aansprakelijkheid voor de pastorie en kerk op hem rusten en als daar iets gebeurde een onmiddellijke arrestatie volgen zou. De man had een positie te verliezen en een naam; hij moest dus alles in het werk stellen om te voorkomen wat hij zelf had opgezet en zoo zag hij zich genoodzaakt nacht en dag de pastorie te doen bewaken. Aldus werd onder Gods voorzienigheid een felle vijand gedwongen voor de veiligheid van het gezin te zorgen.

De waarlijk christelijke houding, die de Predikant onder dit alles innam en de getrouwheid, de moed ook, waarmee hij, trots allen tegenstand, zijn werk voortzette, dwongen eerbied af. Er kwam, geleidelijk aan, een kentering in de publieke opinie, vooral ook door het Gamaliëls woord van een der voornaamste dorpelingen, dat deze beweging der „finjen“, zoo ze uit God was, niet kon worden verstoord en anders haar spoedig einde zeker zou vinden. „Mijn vader“, aldus vertelt Penning, „vond genade bij de dorpelingen. Zij zeiden, dat hij een kerel was met wien men praten kon, en het gehoor nam van week tot week toe“.

Maar niet lang duurde deze goede tijd. Een beroep naar Bunde, in Hannover, werd den predikant op de ziel gebonden, en ofschoon het tractement slechts f450 bedroeg en de eigen gemeente, (meer belovend misschien dan ze kon), het dubbele kon, ofschoon in Hannover vervolging en gevangenschap dreigden door de felle vijandschap van den Hertog van Brunswijk — Ds Penning aanvaardde het beroep en het gezin trok naar Oost-Friesland.

Haar begon het zorgenleven opnieuw. Nauwelijks was de familie na haar zesdaagsche reis op een turfschip er aangekomen, of het jongste zoontje stierf; vader en kinderen werden op straat nagejouwd en met straatvuil gesmeten; een bijzonder vijandige man trachtte des Zondags den dominee in zijn dienstwerk te belemmeren, door hem op zijn weg naar de kerk de zwaarste vloeken en verwenschingen na te schreeuwen; het gezin leed bij de zeer verminderde inkomsten gebrek. Maar deze en vele andere zwartigheden vermeerderden de toewijding van den predikant, deden zijn ijver te meer opwaken en zijn liefde, om in deze vijandige omgeving de hoedschap des heils te brengen, te vuriger worden. Zijn zoontje Louwrens, die op school geplaatst werd als Coksiaan, bemoeide hij met te zeggen: „Acht het een groote eer, dat ge, zoo jong nog, de smaadheid van Christus moogt dragen“. En toen, als door een wonder, de vloekende buurman in een bidder veranderde en de vrouw, die alle vijandschap had aangehitst, zelfmoord pleegde, werd ook hier weer de tegenstand der menschen gebroken. Zelfs zag Ds Penning kennelijken zegen op zijn arbeid: de gemeente groeide en overal werden werkingen van den Geest openbaar. Maar de omstandigheden van het gezin bleven zorgelijk, mede door misgewas, oorlog (tusschen Pruisen en Hannover) en veelvuldige ziekte. Meer en meer werd ook de predikant lijdend; soms kon hij wekenlang niet spreken en vaak was hij tot volkomen arbeidsonthouding genoodzaakt, wat hem zeer zwaar viel en zijn leven verdonkerde. Ten slotte moest hij het bed houden, een heelen winter lang, en den 19en Juni 1839 overleed hij, 50 jaren oud. De liefde en het medeleven der gemeente, welker middelpunt hij door zijn voorbede op het ziekbed gebleven was, was het eenige, dat het smartelijk getroffen gezin behield.

Naar de beschikking van den vader verhuisden de weduwe en haar kinderen naar Almkerk, waar haar familie woonde. Ze werden daar liefdijver ontvangen en ondervonden veel steun, vooral in de dagen van zware ziekte der kinderen, die volgden, van den predikant J. Bayneek (de vader van Prof. Bayneek). Er moest echter voor een middel

van bestaan worden gezorgd en na eenig zoeken werd besloten tot den opzet van een kruidenierswinkel te Dussen. De daartoe noodige inventaris werd door de familie aangekocht; een ruim, maar niet zeer gunstig gelegen, huis werd gevonden en de 16-jarige oudste zoon, Louwrens, zou, onder moeders leiding, den winkel drijven.

Zoo was de eerste periode van Pennings leven, zijn jeugdtijd, voorbij.

Zonnig en blij zijn deze jeugdjaren niet geweest. Niet slechts dwongen de schrale inkomsten van den vader steeds tot de grootste beperking, die de kinderen genoegens deed derven, welke de meeste kinderen schier als vanzelf sprekend bezitten, niet slechts deden ziekte in het gezin en oorlogswee zware wolken trekken over zijn jongen levensdag, maar ook heeft hij gedeeld in de vijandschap en tegenstand jegens zijn vader en mede, naar diens woord, de smaadheid van Christus moeten dragen. En dat vooral moet voor een kind met z'n natuurlijke levenslust en behoefte aan levensnuiting wel een heel groote donkerheid zijn.

Evenwel, deze moeilijke jeugd heeft den jongen gestaald, heeft hem tot de rijping gebracht, die hij noodig had, toen hij voor de taak kwam te staan, mede den kost te verdienen. Levensrust heeft de jonge Penning in zijn vormingsjaren geleerd en levensverantwoordelijkheid, maar ook den levensmoed, die in geloovig vertrouwen de bron vindt van zijn kracht. En vooral zijn de liefde tot Christus en de toewijding tot Zijn dienst, die in den dagelijken wandel van zijn vader zoo daadwerkelijk tot uiting kwamen en de zichtbare leidingen Gods, die zoo herhaaldelijk in de gezinsomstandigheden werden gezien, hem tot groeten zegen geweest.

Aan de mededeeling van de geschiedenis dezer jeugdjaren voegt Penning deze woorden toe: „er is een stem in mijn binnenste die zegt, vertel al die kleinigheden toch niet verder. Maar een andere stem in mij zegt: niets is klein en alles is groot, als het oog het contact ziet tusschen dat zoogenaamd kleine en des Heeren alles besturende Voorzienigheid“.

Dat contact nu heeft Penning in zijn jonge jaren leeren zien. En het is de voor zijn leven blijvende vrucht geweest. Telkens weer blijkt het uit de verdere geschiedenis van zijn leven, dat hij zijn weg door God bepaald wist en daarom in allerlei omstandigheden zich Hem en Zijner genade vertrouwend kon overgeven. De Penning-figuur, die we uit de verhalen van zijn boeken naar voren zien treden met deze eigenschap als doorgaande karakteristiek, is in deze jaren der jeugd gevormd.

C. T.

OPVOEDING EN ONDERWIJS.

Hoe 't vroeger was.

Om dankbaar te blijven voor wat wij in onzen tijd ook op het terrein van onderwijs en opvoeding genieten, is het wel dienstig, zoo af en toe eens een blik te slaan op vroegere toestanden. Het den vorigen keer aangehaalde werk van Van Eck („Hoe 't vroeger was“, uitgave Wolters) geeft op menige bladzijde aardige teekeningen van het schoolleven bij onze vaders. Zoo haalt hij op blz. 53 aan, wat „De Denker“, een der Spectatoriale Geschriften der 18e eeuw, in 1774 van de huiselijke opvoeding en de resultaten van 't onderwijs in dien tijd schetste.

Het heet daar dan, dat de ouders, wanneer de kinderen twee jaar zijn, soms al vroeger, er de handen geheel van af trekken. Zij leveren ze dan over aan een Schoolmatres voor een klein prijsje. Daar zitten ze samen met veel anderen in een bedorven, dus ongezonde atmosfeer. Men zendt er de kinderen heen, om van ze af te wezen. Want om te leeren zijn ze nog veel te jong en de schoolmatressen zouden er bovendien niet toe in staat zijn. 't Zijn doorgaans oude meiden, wie de dienst lastig valt of, omdat ze niet meer aan den kost kunnen komen, een schooltje opzetten; of 't zijn weduwen, die in haar armoede geen anderen weg open zien, om zich tegen honger en koude te wapenen.

De ouders zijn al blij, als de kinderen er in vier jaar de letters van 't abc leeren met mischien nog enkele berijmde psalmen en gebeden. Tot het zesde jaar blijft zoo'n kind dan gewoonlijk onder het opzicht van een Schoolmatres en als dan de jaren het eischen, beter gezegd, als het alle vrees en ontzag voor de Matres verloren heeft, geeft men het aan mannen-handen over; men zendt het naar een Hollandschen of Franschen schoolmeester. De eersten, die Hollandsche Schoolmeesters, gelden al voor zeer bekwaam, wanneer ze kunnen lezen en schrijven en de eerste regelen der cijferkunst „matig“ verstaan. De Fransche Schoolmeester moet boven dat alles natuurlijk nog de Fransche taal verstaan en de jongens leeren, een diepe buiging („reverentie“) te maken. Men weet vaak heel weinig van deze mannen af. Niet zelden zijn het oude koetsiers, die dus „van den bok tot de plak“ bevorderd zijn; ook komt het voor, dat ze als afgedankte soldaten een broodje in de school gaan zoeken. Met hun kennis staat het dijkwijs droevig geschapen; ze kennen niet de taal,

waarin zij onderwijs moeten geven; van de Zedekunde hebben ze geen denkbeeld. Dat de leiding van zulke menschen niet altijd gunstig op de kinderen werkte, behoeft ons waarlijk niet te verwonderen.

Na verloop van eenigen tijd worden dan de kinderen ontslagen door den Schoolmeester. Zij krijgen dan een loffelijk getuigschrift, waarin van de bekwaamheden der kinderen nog al hoog wordt opgegeven. En hoever is het kind nu in werkelijkheid gevorderd? Wel, het kan lezen, nog wat gebrekkig, maar dat zal mettertijd wel beter worden; bovendien kan het letters maken, misschien ook schrijven. En dan kennen ze den Catechismus en een derde deel van de Psalmen van Dathan. Vong hier nu bij, dat ze ook Fransch kunnen praten, bijna zoo goed als hun meester, die er niet veel van verstaat. Het zedelijk gedrag is geëvenredig aan de kennis. Zij hebben geleerd, den huichelaar te spelen, Meester en Onders te bedriegen en in 't heimelijk „vele snoodheden te bestaan“, die ze later openlijk zullen bedrijven.

Eindelijk is het nu zoover gekomen, dat de kinderen nog andere wetenschappen moeten leeren. Algemeen wordt de Latijnsche taal aangemerkt als de sleutel om het geheim-kabinet der geleerdheid te ontsluiten. De meeste fatsoenlijke kinderen moeten Latijn leeren en tot dat einde zendt men ze naar de Publieke Scholen. De Latijnsche jongens muntten uit in kwaad te doen; met dat vooroordeel komt de jeugd op de school en hier durven ze openlijk te doen wat ze vroeger heimelijk deden... Met de onderwijzing gaat het hier veelal niet beter dan in de Fransche Scholen. Vele Leermeesters zijn Duitschers, die wel Latijn, maar geen Nederduitsch verstaan. 't Spreekt dan ook vanzelf, dat op die manier het onderwijs vaak gebrekkig moet zijn. Komen deze leerlingen dan ook op de Academie, dan zijn ze nauwelijks in staat, om de lessen der Hoogleeraren half te verstaan. Maar dat komt er ook niet zooveel op aan, want de meesten komen toch maar op de Academie om er hun vermaak te scheppen; niet om te leeren, maar om te lichtmissen; allermint om nutte leden van de Maatschappij te worden. Immiddels hebben ze aan de ouders heel wat gekost en in ruil daarvoor heel wat verdriet en harteer gegeven.

Zonder twijfel is bovenstaande schets al te donker gekleurd. Wat bij sommigen voorkwam, wordt als algemeen aangegeven. Toch zal er ongetwijfeld zoo veel waars in zijn, dat we met dankbaarheid mogen vaststellen, dat het onderwijs van onzen tijd aan de te stellen eischen heel wat beter voldoet. Hier en daar is er nog wel een trekje van gelijkheid. Denk maar aan onze bewaarschooltjes op sommige plaatsen en aan het gebruik, dat sommige jongelui van hun academische voorrechten maken.

't Hoop, bij de vele klagers van het heelen door een blik op het verleden nog de geschiktheid tot een beetje dankbaarheid te hebben vermeerderd.

Gr.

G. MEIMA.

GREPEN UIT DE SCHRIFT.

I.

Het gescheurde kleed.

En de hogepriester, verscheurende zijn kleederen, zeide: Wat hebben wij nog getuigen van moede?

Matheus 24:63.

Jezus Christus heeft ook het komediespel moeten verdragen. Hij, de waarachtige, in wien de vorm altijd het wezen openbaart, en die nooit een schijn aanneemt, als er geen wezen, en geen werkelijkheid achter verborgen ligt, hij heeft het moeten verdragen, dat de laatste priester van het Oude Testament, staande in de onmiddellijke nabijheid van het laatste en volkomen Offerlam, een schijnspel heeft vertoond. De komedie van het gescheurde kleed. Oeh, dat Kajafas zijn kleed scheurde, dat is zoo erg niet. Maar hij heeft Jezus het hart gescheurd; en Jezus droeg ook dit, om ons, die niet beter zijn dan Kajafas, en die ook een valschen schijn durven aannemen tot in Gods tegenwoordigheid toe, te verlossen in geest en in waarheid.

Want was dat geen komedie? Zie, daar zit de priester, Kajafas. Een hogepriester mag, volgens de wet, geen rouw bedrijven. Maar Kajafas zegt: nu is het de tijd om de kleederen te scheuren ten teken van openbaren rouw; want ach, hier wordt de priester machteloos gemaakt, hier weet zijn ambt niets meer uit te richten; hier baat het niet meer, of de priester bidt voor een kind zijns volks, en zegt: „mijn zoon, geef God de eer“; want deze is door het duivelsche heen; ach, ach. De huichelaar... want hij heeft geen oogmerk voor dit schaaap zijner kudde geboden en weigert te aanvaarden de verzekering, dat Deze geen schaaap, maar Herder en zelf Voorbidder bij God is. Zie, de hogepriester scheurt zich het kleed; hij heeft voor zooveel zonde geen woorden meer, alleen het wanhopig gebaar kan zijn overkropte ziel lucht geven... Maar overkropt is de ziel van den hogepriester volstrekt niet; hij scheurt wel zijn

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN.

Pars-stemmen.

De strijd om het Common Prayer Book.

Op het oogenblik wordt in de Engelsche Staatskerk een scherpe strijd gevoerd. Die Staatskerk is in den loop der tijden hoe langer hoe meer geromaniseerd. Er is een overblijfsel, dat nog aan het vroegere Calvinisme herinnert, n.l. het Prayer Book, letterlijk: Gebedenboek. Er zijn in het buitenland wel meer kerken, waar prediking en formuliergebed tegen elkander ingaan. Bij een bezoek aan zulke kerken is het oude gebed dikwijls het eenige, dat ons sticht kan. Wij zijn dankbaar, dat die formuliergebeden nog bestaan. Wie weet, waartoe God ze nog wil gebruiken en hoeveel levend geloof onder de eenvoudigen daardoor nog gevoeld wordt. Daarom kan het ons niet onverschillig laten, wanneer we vernemen, dat zelfs die liturgiegebeden ten offer dreigen te vallen aan modernistische of romaniserende sloopers. Omtrent den stand van den strijd in Engeland meldde het „Hbl.“:

Onder de protest-groepen der Engelsche Staatskerk bereidt men zich thans allerwegen voor op den felle strijd dien men verwacht, zoodra de Raad der Bisschoppen zijn definitieve voorstellen zal hebben gepubliceerd.

Een nieuwe beweging in dit verband is de beweging der drie „P's, de Protestant Parsons' Pilgrimage. Het zijn allen parsons, geestelijken, die hieraan deelnemen. Zij zijn van plan, zoodra de revisie-voorstellen der bisschoppen gepubliceerd worden, een actie te beginnen door het gehele land, teneinde de leden der Kerk alom in te lichten over de dreigende gevaren en op te wekken tot strijd tegen het „mediaevalisme“, den terugval in de middeleeuwsche leeringen.

Ook het groote lichaam der protestbeweging, de „National Church League“, maakt zich op. In de bladen is thans verschenen een oproep om een strijddas van 30.000 pond te vormen. Reeds direct kwam 5000 pond binnen. Deze bond maakt bekend, dat zijn strijd zich in de eerste plaats richt op tegen de verwachte bisschoppelijke „revisie-voorstellen“ van het Prayer Book, maar dan ook tegen de revisie-voorstellen van de patronaatsrechten over de Kerk en tegen de revisievoorstellen van de kerkelijke rechtspraak. De bond verklaart, dat hij tegen deze beide laatste heeft, dat velelei macht, die thans nog in handen van leken is, door deze revisie-voorstellen wordt overgebracht in de handen der bisschoppen en dat hij deze niet vertrouwt, angezien „door de onactiviteit der bisschoppen de romaniserende beweging in de Engelsche Staatskerk haar tegenwoordige afmeting heeft kunnen bereiken“.

Theologische Fakulteiten in Frankrijk.

De drie theologische faculteiten van Parijs, Straatsburg en Montpellier tellen — zoo deelt de „Ref. Schw. Zeitung“ mee — thans 170 studenten. 84 ervan zijn Fransche, 68 buitenlandsche (12 Zwitsersche studenten en 8 vrouwelijke studenten in Straatsburg).

Hoe weinig voor een land als Frankrijk!

En hoevelen daaronder zijn nog niet puur modern!

kleeren, maar doet het heel secuur; hij draagt zorg er voor, dat zijn mooie ambtsgewaad, stel, dat hij het aanheeft, geen rafeltje verliest; de scheur beperkt zich tot de onderkleeren van Zijne Eminentie. Ge kunt den man de droefheid aanzien; maar hij is toch niet van zinnen, zoudt ge ook weer zeggen... Ja, nog brutaler wordt de komedie. Hij toont zich uitermate zeer verslagen over de verzekering van Jezus, dat hij waarlijk de Messias en de Zoon Gods was. Toch heeft juist die uitspraak hem de grootste vreugde geschonken en hem als voorzitter van het Sanhedrin uit de impasse gered. Want de inderhaast bijengeroepen getuigen konden niet eenstemmig worden; met hen schoot hij niet op. Jezus zelf hielp hem door zijn strakke zwijgen ook niet uit de moeits; en juist zou de zitting verlopen zijn zonder dat men conclusie had kunnen nemen, indien niet juist ter rechter tijd Christus had beleden de Messias te zijn; toen kon men zeggen: we zijn er, we hebben geen getuigen meer nodig. De droefheid was geveinsd; en de pijnlijke verrassing bestond niet eens; men had een paar uur gerek, om tot deze nitspraak te kunnen komen met schijn van recht. Alles is spel.

En zie nu den Man van smarten. Met zijn zuivere ziel doorziet hij het schijnspel ten volke. Hij proeft het in elk van zijn deelen. Hij weet, dat Kajafas liegt. En dat is de smart vermenigvuldigd. De laatste priester staat bij het Altaar, dat waarachtig is, waarop alle eeuwen gehoopt hebben en hij treedt tot dat altaar met leugen en bedrog in de ziel, zonder voorbede en met den uitersten wil tot zelf-behoud. Deze klucht van Kajafas bewijst, dat het priesterschap van het Oude Testament de dorre tak is, dien God afhouwen kan. Maar ze toont den Christus, dat in zijn lijden hem ook het meest weerzinwekkende niet gespaard wordt. Dat de Joden zich „stooten“ aan Christus en van woede en overkropte ergernis krijschen, is zoo erg niet, als deze priesterlijke huichelaar. God heeft Zijn Zoon met volle bewustheid de zonde in haar meest weerzinwekkenden vorm getoond; en toen zijde Jezus: ik kom, o God, om uwen wil te doen.

Belgische Zendingskerk.

Ook de Belgische Zendingskerk is bijna geheel van het Fransche modernisme en wat wij hier zouden noemen de links-ethische richting doortrokken.

Daarom zeggen de onderstaande cijfers niet veel (overgenomen uit de „N. R. C.“):

Deze kerk telt thans 41 kerken en stations, 5 (vorig jaar 3) evangelisatieposten en 38 (v. j. 40) filialen; 6809 (v. j. 6867) volwassen leden en 1903 (v. j. 1957) kinderen; 57 (v. j. 59) Zondagscholen met 1421 (v. j. 1596) leerlingen, 32 (v. j. 28) predikanten, 3 (v. j. 3) evangelisten, 12 evangelische agenten (v. j. 12), 93 (v. j. 78) broeders, die vergaderingen leiden; 60 (v. j. 64) kerkgebouwen en gehuurde zalen; terwijl 158 (v. j. 153) doopsbedieningen, 88 (v. j. 116) huwelijksinzegeningen, 139 (v. j. 119) begrafenis, 5405 (v. j. 5051) godsdienst oefeningen en samenkomsten plaats hadden.

Er is dus zelfs een teruggang in ledental.

Gelukkig, dat er in de drie grootste steden Gereformeerde Kerken zijn.

Mogen deze eendrachtig samenwerken!

Nadere berichten over het Theologische Seminarie in Princeton.

Hebben we hier onlangs een artikel van Prof. van Andel geciteerd, thans vinden we in de Amerikaansche „Wachter“ eenige nadere berichten.

Het blad begint met er aan te herinneren, dat er sinds eenige jaren in de Presbyteriaansche Kerk (Noordelijk deel) moeite is geweest.

Vooral het geval met Fosdick is indertijd in bijna alle mogelijke nieuwbladen vermeld en beoordeeld en heeft zoo ruchtbaarheid gekregen de wereld over. En sinds dien tijd gaat de strijd tusschen de Modernistische gezinden en hen die strikt de Presbyterische belijdenissen wenschen te handhaven in de kerk onafgebroken voort, ook al is het dat de dagbladen er zeer weinig meer van publiek maken, zeker omdat voor de meeste lezers er het nieuwtje wel wat afgaat en de sensationnel element er thans aan ontbreekt.

Daar Princeton's Seminary, dat hoelwerk voor de orthodoxie in de Presbyterian Church, in den strijd betrokken zou worden was wel te verwachten. Dat de mannen van die school zich niet onbetuigd zouden laten, maar hunne stem tegen het Modernisme zouden verheffen was natuurlijk. Maar dat er binnen de kringen der faculteit en van de Board of Directors geen eenparigheid van gevoelen is ten opzichte van den strijd, dat is jammer. En toch zoo blijkt het te zijn.

Reeds meer dan eens was er door de laet ik ze nu maar Fundamentalists noemen, geklaagd over de zwakke, lijdelijke houding van den president van het Seminary, Dr. Ross Stevenson, en Prof. Dr. Erdman tegenover de Modernists. Men beschuldigde die beide mannen niet van met den vijand te heulen, of hunne dwaalleer toegedaan te zijn, maar hunne vredelievende houding, hun pogen om alles te zamen in éénzelfde kerkverband te behouden, hun duidelijk getoonde tegenzin, om de kerk desnoods met de kerkelijke tucht te zuiveren van hen die onomwonden en openlijk de leer der Schrift op zeer belangrijke punten durven tegenstaan, heeft ernstig verwekt. En onzes inziens met recht.

Ter anderzijde is Dr. Gresham Machen, die in manhaftigen tegenstand tegen de Modernists vooraan staat, natuurlijk niet bij de Modernists in de gratie, noch bij de vredelievende partij, die van geen uitzui-

Hij weet wat hij doet; want wie een schijnspel ontleeft en doorziet, beleeft zijn nuchterst uur.

II.

Het gescheurde gordijn.

En het voorhangsel des tempels scheurde. Matheus 15:38.

Als de takken van den boom verdorren, dan moet er een stormwind komen, om ze van den stam af te slingeren; en anders moet de bijl er in. Want een dorre tak hóóft niet meer aan den boom. Welan: Kajafas heeft zijn kleed gescheurd en daarmee bewezen, dat Aarons priesterschap tot dood hout geworden is. Nu komt de stormwind en God zelf hakt met de bijl in het dorre hout. Kajafas scheurt zijn kleed en God scheurt het gordijn. Het voorhangsel van den tempel scheurt midden door van boven naar beneden; en dat heeft God gedaan.

Wij kunnen dit wonderleken van verscheiden kant bezien. Maar wij mogen er ook wel eens aan denken, dat het een drastische voltrekking was van het oordeel, dat Kajafas' huichelspel van het gescheurde kleed afriep van den hemel. Immers, Kajafas heeft zijn kleed wel gescheurd, maar in zijn duistere ziel jubelde het: mijn kleed wordt van mij niet gescheurd en mijn mantel niet van mij genomen. Het is maar de vraag, welk kleed ge bedoelt. Toen hij plechtstatig de hand naar zijn kleeren bracht om er een scheur in te trekken, toen zorgde hij wel, dat zijn ambtsgewaad ongerept bleef. Want hij heeft zelf ons een blik in zijn duistere overleggingen gegund. Heeft hij niet gezegd, dat Jezus maar vallen moest? En waarom? Wel, als de oproermaker uit Nazareth nog langer het volk achter zich aan kreeg, dan zouden de Romeinen wel eens kunnen denken, dat die beweging staatsgevaarlijk was. Ze zouden dan het laatste restje zelfbestuur, dat de Joden hadden, hun ontnemen, en ze zouden alle hooge heeren in Jeruzalem kort en goed afzetten. Kajafas ziet al de hand van den Keizer grijpen naar zijn ambt-

ring-
wees-
Dire-
apole-
geap-
De-
geste-
het
ders
van
Asse-
hure-
tot
gens
trust-
van
mi-
Ti-
V-
den-
niet-
een
heden
al wa-
onde
dat e-
van
nion-
over-
Pres-
word
een
andij-
waar-
terw-
valse-
stred-
heid,
meer
Tw-
betre-
word
't al-
recto-
stand
histo-
Oo-
„Boa-
ten-
„Cha-
omsc-
Zo-
is me-
eendi-
Reed-
Dr S-
bedar-
voor-
beide-
kwan-
indie-
He-
Pre-
zege-
Hodg-
toch-
zonde-
in de-
Int-
Princ-
bepas-
als e-

gewaad
af te
kleed.
honden
wijst
ongesch-
onderk-
God z-
hij, be-
rechtv-
dat de
hij is
zerlijke
loga al
Maar
het Ka-
maken
scheurt
moet v-
Een pr-
bij Kaj-
bovenk-
te geri-
priester
de aar-
voorh-
priester
ontmoet
schen
den pr-
person-
dage-
zijn kle-
van re-
kleed t-
en Hij
kleed l-
gordijn
dijt op
maar n-
kleed l-
wil bli-
de dor-
worden